

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра криміналістики

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМКИ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.
ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ РІЗНОВИДІВ
СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2022

Харків 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційні напрямки судово-експертної діяльності. Тенденції формування перспективних різновидів судових експертиз» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».
Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2022. 29 с.

Розробники:

Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук, професор, академік
НАПрН України;

Затенацький Дмитро Вікторович, кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри криміналістики;

Негребецький Владислав Валерійович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Семенов В'ячеслав Володимирович, кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри криміналістики;

Павлюк Наталія Вікторівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
асистентка кафедри криміналістики;

Баранчук Василь Васильович, кандидат юридичних наук, асистент кафедри
криміналістики.

Затверджено на засіданні кафедри криміналістики
(протокол № 7 від 16 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Шепітько Валерій Юрійович, доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН України.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Очікувані результати навчання	6
3. Зміст програми навчальної дисципліни	9
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни	12
4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання	12
4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання	14
5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання	16
6. Критерії оцінювання результатів навчання	17
7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання	19
8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни	20

1. *Опис навчальної дисципліни*

Робоча програма навчальної дисципліни «Інноваційні напрямки судово-експертної діяльності. Тенденції формування перспективних різновидів судових експертиз» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4,0	Галузь знань – 08 «Право»	Обов'язкова	Обов'язкова
Кількість модулів – 2		Рік підготовки: 2022-2023	Рік підготовки: 2022-2023
Загальна кількість годин - 120	Спеціальність – 081 «Право»	семестр	семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 - 4, самостійної роботи студента - 6 - 8.	Рівень освіти – другий (магістерський)	1-2	1-2
		Лекції	Лекції
		20 год.	6 год.
		Практичні/семінарські заняття	Практичні/семінарські заняття
		20 год.	4 год.
		Самостійна робота	Самостійна робота
		80 год.	110 год.
		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (диференційований залік)

Мета навчальної дисципліни – набуття студентами високого рівня теоретичних знань про сучасні класи та види судової експертизи, можливості застосування новітніх методів та методик, які використовуються в експертній практиці, вивчення перспективних напрямків розвитку судової експертизи в Україні, а також формування практичних навичок з організації та проведення судових експертиз, вдосконалення навичок щодо здатності розв'язання

складних задач та самостійного прийняття рішень, якісній підготовці фахівця до майбутньої професійної діяльності.

Завдання:

- забезпечення знанням нормативно-правового регулювання порядку призначення та проведення судових експертиз;
- створення уявлень стосовно сучасних класів та видів судової експертизи;
- формування розуміння інноваційних тенденцій та сучасних можливостей розвитку судової експертизи;
- формування уявлень про експертні технології та сучасне технічне оснащення експертної діяльності;
- розуміння проблемних питань та дискусійних ситуацій, що виникають під час призначення та проведення нових судових експертиз;
- оволодіння базовим понятійно-категоріальним апаратом, забезпечення вміння вільно оперувати ним;
- формування вмінь та навичок складання процесуальних документів та проектів висновку експерта;
- опанування методів та методик, які застосовуються та використовуються експертами під час проведення інноваційних експертиз;
- формування навичок критичного аналізу компетенції експерта та її меж у складних експертних дослідженнях;
- визначення перспективності та доцільності призначення сучасних видів експертиз з урахуванням різних слідчих ситуацій.

Пререквізити: «Теорія права», «Історія держави та права України», «Конституційне право», «Логіка», «Мова української юриспруденції», «Адміністративне судочинство», «Цивільний процес», «Кримінальний процес», «Криміналістика».

Кореквізити: «Приватне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці»; «Публічне право: сучасні доктрини в судовій та

правозастосовній практиці»; «Порівняльне правознавство»; «Психологія слідчої та прокурорської діяльності»; «Судово-експертні методики та методи експертного дослідження»; «Виявлення, вилучення (відібрання) об'єктів (зразків, слідів, речових доказів) для судової експертизи»; «Інформаційні технології та науково-технічні засоби в експертній практиці».

Постреквізити: –

2. Очікувані результати навчання

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

РН – 1.	Демонструвати здатність до всебічного і глибокого аналізу проблемних питань сучасної теорії і практики судової експертизи.
РН – 2.	Інтегрувати знання сучасного законодавства та нормативно-правових актів в галузі судово-експертної діяльності, здатність до їх аналізу.
РН – 3.	Дискутувати щодо актуальних питань, пов'язаних з сучасними методами та методиками проведення експертних досліджень.
РН – 4.	Демонструвати розуміння наукових засад та можливостей використання сучасних методів, методик та засобів проведення дослідження і отримання нової інформації.
РН – 5.	Розкривати причинно-наслідкові взаємозв'язки та робити коректні висновки, використовуючи різні інформаційні джерела, які стосуються сучасних аспектів призначення та проведення судової експертизи.
РН – 6.	Демонструвати знання інноваційних технологій та напрямків їх впровадження в судово-експертну діяльність.
РН – 7.	Використовувати сучасні науково-технічні засоби для виявлення, підготовки і направлення об'єктів дослідження на експертизу.
РН – 8.	Демонструвати здатність до постановки завдань і самостійного їх вирішення на підставі набутих знань про новітні можливості використання спеціальних знань, пропонуючи ефективні підходи для вирішення проблемних ситуацій.
РН – 9.	Визначати механізм ефективного вирішення проблемної ситуації, аргументуючи свою думку шляхом застосування норм законодавства про судову експертизу.
РН – 10.	Демонструвати розуміння процесу експертного дослідження певних видів судових експертиз, їх основних стадій, новітніх можливостей їх використання для перевірки наявної у кримінальному провадженні інформації.
РН – 11.	Формулювати особисту думку керуючись законами формальної логіки, застосовуючи норми законодавства про судову експертизу та сучасні можливості експертних методик під час оформлення матеріалів для проведення експертного дослідження.
РН – 12.	Демонструвати вміння доносити до фахівців і нефахівців у сфері права та

	судово-експертної діяльності інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.
--	---

Викладання навчальної дисципліни забезпечує формування у здобувача вищої освіти загальних і спеціальних компетентностей та досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти відповідної спеціальності та освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК1.1. Здатність вирішувати проблеми інноваційного характеру.

ЗК1.5. Здатність до лідерства, відповідальності, ухвалення неупереджених і вмотивованих рішень.

ЗК 1.6. Здатність до безпосередньої самоосвіти та самовдосконалення.

Спеціальних компетентностей:

СК 1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК 10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.

СК 13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

СК 15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

СК1.1. Здатність аналізувати механізми оцінки ефективності юридичної практики за напрямками (галузями) юридичної діяльності.

Програмних результатів навчання:

ПРН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

ПРН4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності

ПРН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

ПРН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

ПРН1.3. Аналізувати механізми публічно-правового і приватно-правового регулювання в юридичній практиці.

ПРН1.4. Характеризувати особливості інноваційної діяльності та інноваційного менеджменту у правовій сфері.

ПРН1.6. Демонструвати знання юридичної техніки та її прикладних аспектів в дискурсі правової епістемології та юридичної практики..

3. Зміст програми навчальної дисципліни

Модуль 1. Сучасні напрямки дослідження особистості за індивідуально-біологічними ознаками.

Біометричний аналіз як інноваційний метод встановлення тотожності особи. Історія виникнення та розвитку біометрії. Біометричний аналіз та алгоритми процесу ідентифікації. Сучасні методи та способи біометричної ідентифікації людини. Біометричні технології в криміналістиці та експертній діяльності. Перспективні напрямки та дискусійні проблеми формування автоматизованих баз даних об'єктів біометричної ідентифікації.

Методики біометричного аналізу у судових експертизах.

Одорологічна експертиза. Поняття запаховий слід людини. Властивості та види. Історія розвитку одорології та її сучасний стан. Одорологічна експертиза: поняття, предмет, суб'єкти. Сутність, завдання та стадії

одорологічного дослідження. Сучасні методи, засоби і технології одорології експертизи. Перспективні напрямки розвитку одорологічної експертизи.

Портретна експертиза. Поняття, предмет, завдання портретної експертизи та коло вирішуваних питань. Види портретної експертизи та перспективні напрямки досліджень. Використання комп'ютерних технологій під час процесу дослідження. Статичні та динамічні методи ідентифікації зовнішності в портретній експертизі. Можливості діагностичних досліджень зовнішнього обліку людини. Автоматизовані системи впізнання людини за її фізичними та фізіологічними ознаками. Особливості ідентифікаційного дослідження людини, яка змінила зовнішність (за допомогою медико-косметичних засобів чи пластичної хірургії).

Експертиза відео-, звукозапису. Поняття, підстави призначення експертизи відео-, звукозапису. Предмет та об'єкти експертизи відео-, звукозапису. Завдання експертизи відео-, звукозапису. Зразки для порівняльного дослідження та вимоги, які до них пред'являються. Особливості відібрання зразків для ідентифікації людини за голосом. Сучасні методики проведення експертизи відео-, звукозапису.

Молекулярно-генетична експертиза - новітній метод ідентифікації особи. Історичний розвиток молекулярно-генетичної експертизи. Випадки проведення судово-медичних експертиз з використанням ДНК-аналізу. Вимоги до відбору та збереженню зразків біоматеріалу та слідів на речових доказах. Підготовка об'єктів дослідження. Особливості дослідження слідів різного біоматеріалу на речових доказах. Методи виділення ДНК з об'єктів біологічного походження. Етапи проведення молекулярно-генетичної експертизи. Отримання результатів дослідження та їх фіксація.

Модуль 2. Тенденції розвитку нових класів судової експертизи та можливості використання сучасних методів проведення досліджень.

Судово-психологічна експертиза та психофізіологічне дослідження людини. Сучасний стан та Предметні види судово-психологічної експертизи

та орієнтовний перелік вирішуваних питань. Психологічне дослідження інформаційних джерел (мереж, ресурсів) як новий напрямок психологічної експертизи. Програмні комплекси та методики психологічного тестування людини. Сучасні методики психологічного експертного дослідження фонограм, звукозапису та відеозапису. Особливості проведення орієнтуючого опитування із застосуванням спеціального технічного засобу - комп'ютерного поліграфа. Усвідомлення екпертом-психологом меж своєї компетентності для проведення різних видів психологічних експертиз.

Комп'ютерно-технічна експертиза та цифрові докази. Сучасний стан та можливості комп'ютерно-технічної експертизи. Роль комп'ютерно-технічної експертизи в розкритті злочинів. Основні напрямки комп'ютерно-технічної експертизи. Особливості проведення комп'ютерно-технічної експертизи мобільних пристроїв (телефонів, смартфонів та планшетів). Комп'ютерно-технічна експертиза стаціонарних та мобільних комп'ютерів (ноутбуків). Дослідження цифрових відеореєстраторів та GPS-навігаторів.

Сучасні методи проведення досліджень судово-технічною експертизою документів. Історія й сучасний розвиток судово-технічної експертизи документів. Поняття, предмет, об'єкти та завдання судово-технічної експертизи документів. Класифікація методів судово-технічної експертизи документів. Сутність використання мікроскопічного методу дослідження. Особливості застосування методу капілярного електрофорезу. Метод хроматографії, його роль у вирішенні питань судово-технічної експертизи документів. Застосування спектрометричного методу при аналізі документів. Використання методу, заснованого на використанні сучасних інформаційних технологій.

Графічна реконструкція як інноваційний метод отримання доказової інформації. 3Д моделювання та 3Д реконструкція у експертній діяльності. Тривимірна експертна техніка та її види. 3Д сканерні установки як засіб виготовлення 3Д моделей при проведенні експертизи зброї та слідів її

застосування. Роль графічної реконструкції у трасологічних дослідженнях. Програмне забезпечення для здійснення графічної реконструкції при проведенні автотехнічної експертизи. Використання матеріалів графічної реконструкції під час проведення вибухотехнічної експертизи.

Експертиза безпілотних літальних апаратів (БПЛА). Поняття, види та класи БПЛА. Нормативно-правове регулювання призначення та проведення експертизи БПЛА. Дослідження безпілотних літальних апаратів (БПЛА), які призначені для радіоконтролю і перехоплення систем мобільного зв'язку, фото-, відеоконтролю за об'єктами на місцевості. Ідентифікаційні, класифікаційні, діагностичні та ситуаційні завдання експертизи БПЛА. Експертиза БПЛА - як перспективний напрямок для розроблення методик щодо ідентифікації безпілотних літальних апаратів та особливостей призначення та проведення експертних досліджень.

4.Обсяг і структура навчальної дисципліни

4.1. Для здобувачів вищої освіти денної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквіуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Сучасні напрямки дослідження особистості за індивідуально-біологічними ознаками.				
		Тема 1. Біометричний аналіз як інноваційний метод	12	2	2	8

		встановлення тотожності особи.				
		Тема 2. Одорологічна експертиза.	12	2	2	8
		Тема 3. Портретна експертиза.	12	2	2	8
		Тема 4. Експертиза відео-, звукозапису.	12	2	2	8
		Тема 5. Молекулярно-генетична експертиза - новітній метод ідентифікації особи.	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	60	10	10	40
		Модуль 2. Тенденції розвитку нових класів судової експертизи та можливості використання сучасних методів проведення досліджень.				
		Тема 1. Судово-психологічна експертиза та психофізіологічне дослідження людини.	12	2	2	8
		Тема 2. Комп'ютерно-технічна експертиза та цифрові докази	12	2	2	8
		Тема 3. Сучасні методи проведення досліджень судово-технічною експертизою документів.	12	2	2	8
		Тема 4. Графічна реконструкція як інноваційний	12	2	2	8

		метод отримання доказової інформації.				
		Тема 5. Експертиза безпілотних літальних апаратів (БПЛА).	12	2	2	8
		<i>Разом</i>	60	10	10	40
		Усього годин / кредитів ECTS	120/4,0	20	20	80

4.2. Для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання

№ п/п	Дата проведення (згідно розкладу)	Тематика навчального курсу	Обсяг у годинах			
			Усього	У тому числі		
				Лекції	Практичні заняття, семінарські заняття, колоквиуми тощо	Самостійна робота
		Модуль 1. Сучасні напрямки дослідження особистості за індивідуально-біологічними ознаками.				
		Тема 1. Біометричний аналіз як інноваційний метод встановлення тотожності особи.	15	2	2	11
		Тема 2. Одорологічна експертиза	11	–	–	11
		Тема 3. Портретна експертиза.	11	–	–	11
		Тема 4. Експертиза відео-, звукозапису.	11	–	–	11

		Тема 5. Молекулярно-генетична експертиза - новітній метод ідентифікації особи.	11	–	–	11
		<i>Разом</i>	59	2	2	55
		Модуль 2. Тенденції розвитку нових класів судової експертизи та можливості використання сучасних методів проведення досліджень				
		Тема 1. Судово-психологічна експертиза та психофізіологічне дослідження людини.	11	–	–	11
		Тема 2. Комп'ютерно-технічна експертиза та цифрові докази	11	–	–	11
		Тема 3. Сучасні методи проведення досліджень судово-технічною експертизою документів.	15	2	2	11
		Тема 4. Графічна реконструкція як інноваційний метод отримання доказової інформації.	13	2	–	11
		Тема 5. Експертиза безпілотних літальних апаратів (БПЛА)	11	–	–	11
		<i>Разом</i>	61	4	2	55
		Усього годин /				

		кредитів ECTS	120/4,0	6	4	110
--	--	----------------------	----------------	---	---	-----

5. Форми педагогічного контролю та засоби оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Інноваційні напрямки судово-експертної діяльності. Тенденції формування перспективних різновидів судових експертиз» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: вирішення практичних та ситуаційних завдань, усне/письмове опитування, вирішення завдань під час роботи зі зразками та колекціями процесуальних документів (постановами, експертними висновками), відпрацювання навичок використання окремих науково-технічних засобів та їх комплектів тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться у формі виконання лабораторних робіт. Впродовж навчання студенти виконують *2 лабораторні роботи*. Представляють портфоліо лабораторних робіт. Максимальна кількість балів за виконання лабораторної роботи – 10.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Поточний контроль				Самостійна робота студентів	Підсумкова оцінка знань (диференційований залік)
Модуль № 1		Модуль № 2			
п/з	л/р	п/з	л/р		
max 30	max 10	max 30	max 10	max 20	max 100

6. Критерії оцінювання результатів навчання:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії (за кожною з оцінок)
Поточний контроль на практичному занятті	Max 5	Відмінне засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки.
	4	Добре засвоєння матеріалу з теми, але є окремі помилки.
	3	Задовільний рівень засвоєння матеріалу, значна кількість помилок.
	Min 0	Незадовільний рівень засвоєння матеріалу.
Лабораторна робота	Max 10	Високий (творчий) рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	7	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але є незначні помилки. Середній рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.
	5	Задовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій
	Min 0	Незадовільний рівень щодо застосування науково-технічних засобів і технологій, криміналістичних прийомів, методологічних рекомендацій.

Індивідуальна підсумкова письмова робота	Max 20	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота не містить методологічних помилок, є посилання на джерела та власні висновки. При захисті продемонстровані глибокі знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	15	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри. Робота містить незначні методологічні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, а також доведеність висновків, позицій, класифікацій тощо.
	10	Робота оформлена відповідно до вимог кафедри, але з незначними помилками. Робота містить методологічні та змістовні помилки, є посилання на джерела, є власні висновки. При захисті продемонстровані достатні знання теми, але виникли проблеми з аргументації окремих понять та суджень у роботі, доведеність висновків.
	5	Робота оформлена з помилками та порушеннями кафедральних вимог щодо форми роботи. Робота містить методологічні та змістовні помилки, використано недостатню кількість джерел для обґрунтування дослідження та висновків. При захисті виникли труднощі щодо розкриття змісту теми, наведення аргументів стосовно окремих положень роботи та обґрунтованості і доведеності висновків.
	Min 0	Робота оформлена неналежним чином, без посилання на джерела та містить методологічні помилки. При захисті автор роботи не може продемонструвати знання з обраної теми, навести аргументацію понять та здійснити аналіз інформації. Робота виконана з порушенням вимог академічної доброчесності.

Диференційований залік	100	1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в основних наукових доктринах і концепціях навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з навчальної дисципліни й використання отриманих знань у практичній роботі.
	90	1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.

зараховано	85	<p>1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих помилок.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для практичної роботи.</p>
	75	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою.</p> <p>3. Помилки й суттєві неузгодженості у відповіді на заліку за наявності знань для їх самостійного усунення або за допомогою викладача.</p>
	70	<p>1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією.</p> <p>2. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою.</p> <p>3. Помилки у відповіді на заліку за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.</p>
	60	<p>1. Прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Наявність помилок у відповіді на питання на заліку.</p>
не зараховано	55	<p>1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни.</p> <p>2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.</p>

7. Педагогічний контроль для здобувачів вищої освіти денної/заочної форми навчання

Шкала підсумкового педагогічного контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79

D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

8. Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 № 1798-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.

Інструкція з організації діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0919-17#Text>.

Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017 № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція про організацію проведення негласних слідчих (розшукових) дій та використання їх результатів у кримінальному провадженні: затв. Наказом МВС України, Служби безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Міністерства фінансів України, Міністерства юстиції України від 16.11.2012 № 114/1042/516/1199/936/1687/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0114900-12#Text>.

Інструкція про поведження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 19.08.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: затв. Наказом МВС України від 21.08.1998 № 622. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98#Text>.

Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби : затв. Наказом МВС України від 21.09.2020 № 675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0022-21#Text>.

Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів : затв. Наказом ЦУ СБ України від 24.12.2014 № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-15#Text>.

Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України : затв. Наказом МВС України від 03.11.2015 № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України, затв. Наказом МВС України від 06.07.2017 № 570. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.03.2015 № 301/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-15#Text> .

Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-%D0%BF#Text>.

Порядок ведення державного Реєстру атестованих судових експертів затв. Наказом МЮ України від 29.03.2012 № 492/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text>.

Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: затв. Наказом МЮ України від 02.10.2008 № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08/print1464905809202823#Text>.

Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України : затв. Наказом МЮ України від 30.12.2011 № 3660/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0002-12#Text>.

Порядок проведення рецензування висновків судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.02.2020 № 335/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>.

Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97 № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

Література

Основна література

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. : Т. 20 : Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдєєва Г. К. та ін. ; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.

Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.

Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2020. 308 с.

Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. – Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 108-144.

Консультації спеціаліста на стадії досудового розслідування: практичний посібник / С. О. Шевцов, О. А. Кожевніков. Харків, 2021. 37 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.

Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / авт.-уклад. : Л. М. Головченко, А. І. Лозовий та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / Укладачі: О.П. Угровецький, В.В. Аброськін, І.Р. Шинкаренко та ін. / Міністерство юстиції України; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса. Харків: ХНДІСЕ ; Промінь, 2019. 180 с.

Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика: монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.

Технологія призначення судових експертиз: практичний poradnik / С.І. Перлін, С.О. Шевцов, О.В. Кокорін. Харків, 2018. 103 с.

Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр. Харків: Право, 2020. 1280 с.

Шепітько В. Кримінальне право, криміналістика та судові науки: енциклопедія / Валерій Шепітько, Михайло Шепітько. Харків : Право, 2021. - 508 с.

Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади): монографія. Сімферополь: ООО «ДІАЙПГ», 2008. 196 с.

Яремчук В.О. Організація і тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій: монографія. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228с.

Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv: Apostille Publishing House L.L.C, 2021. 168p.

Textbook of criminalistics. Volume 1: General Theory. Edited by H. Malevski, V. Shepitko. – Kharkiv: Apostille Publishing House LLC, 2016.

The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovskya, Artem Samodin, Tetiana Tsybaliuk and other ; under the general editorship of Anna Myrovskya. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p.

Додаткова література

Білецька Г.А. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г.А. Білецька. Харків, Право, 2018. 376 с.

Експертизи у судочинстві України : наук.-практ. посібник ; за заг. ред. В. Г. Гончаренка, І. В. Гори. Київ : Юрінком Інтер, 2015. 502 с.

Збірник нормопроектної та науково-аналітичної діяльності фахівців Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України у 2020 р.: проекти нормативних актів, науково-правові висновки, пропозиції та зауваження до законодавства / упоряд.: В. С. Батиргарєєва, Д. П. Євтеєва, В.

І. Борисов та ін.; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 584 с.

Зинин А. М., Воронцова В. В. Производство судебных портретных экспертиз в современных условиях. *Теория и практика судебной экспертизы*. 2019. Т. 14. № 4. С. 89-97.

Інформаційний збірник з питань правових та організаційних основ судово-експертної діяльності / І.С. Ястреб, А.І Чернявський., Р.М Хажинський. Одеса, 2015. 228 с.

Ковальов К. М., Попов В. Л. Дослідження документів, виготовлених за допомогою лазерних принтерів: метод. реком. Київ : ДНДЕКЦ, 2009. 18 с.

Косяков В.В., Кучерявенко О. Б. Використання комп'ютерної програми SARAT-3 при проведенні автотехнічних експертиз : методичні рекомендації Київ : ДНДЕКЦ МВС України, 2010. 41с.

Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості : навчальний посібник / кол. авт.: Р. Л. Степанюк та ін. Харків : ФОП Панов А. М., 2019. 144 с.

Методика ідентифікаційних і діагностичних досліджень матеріалів та апаратури цифрового й аналогового звукозапису зі застосуванням програмного забезпечення «Фрактал» при проведенні експертиз матеріалів та засобів відео та звукозапису : наук.-метод. посіб. / кол. авт.: Рибальський О. В., Соловійов В. І., Журавель В. В. та ін. Київ : ДУІКТ, 2013. 75 с.

Науково-технічні засоби в експертній практиці: концептуальні заходи : метод. посіб. / авт.-упоряд.: С. І. Перлін, С. О. Шевцов. Харків : ФОП Чальцев О. В., 2009. 152 с.

Основи судової експертизи : навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / авт.-уклад. : Л. М. Головченко, А. І. Лозовий та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.

Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз : навчальний посібник для працівників правоохоронних органів. Харків : ХНДІСЕ : Промінь, 2018. 180 с.

Перлін С. І., Шевцов С. О., Іонова В. В. Генетичний фінгерпринтинг: вилучення та дослідження слідів біологічного походження: практичний poradnik. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ : ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 51 с.

Перлін С. І., Шевцов С. О., Кучерявенко О. Б. Системи лазерного сканування. Документування обставин дорожньо-транспортних пригод (інформаційний лист). Харків : НДЕКЦ при ГУМВС України в Харківській області, 2011. 44 с.

Петричук С.В., Повх А.С. Виділення ДНК із біологічних слідів людини за допомогою автоматичного приладу AutoMate Express TM Instrument (Applied Biosystems, США). Київ : ДНДЕКЦ. 2014. 16 с.

Подволоцкий И. Н. Тенденции развития судебной портретной экспертизы. *Теория и практика судебной экспертизы*. 2020. Вып. 15(2). С. 46-55. URL: <https://doi.org/10.30764/1819-2785-2020-2-46-55>.

Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.

Судово-експертна діяльність: сучасний стан та перспективи розвитку: збірник матеріалів круглого столу. / редкол.: Кобилянський О. Л., Антонюк П. Є., Свобода Є. Ю.; Київ. ННПФЕКП НАВС. Київ : Навчальнонауковий інститут підготовки фахівців для експертно-криміналістичних підрозділів Національної академії внутрішніх справ, 2015. 444 с.

Сучасні можливості судових експертиз. Практикум з криміналістики : навч. посіб. ; за ред. В. Ю. Шепітька. Київ : Ін Юре, 2013. С. 92-107.

Тіщенко В. В., Ріпенко А. І., Самойленко О. А. Судові експертизи у кримінальному провадженні : навч. посіб. Одеса : Гельветика, 2021. 152 с.

Черезова І. О. Психологічна експертиза : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Бердянськ: БДПУ, 2018. 262 с.

Ihor V. Borysenko, Oleh Yu. Bululukov, Valeriy Dm. Pcholkin, Vasyl V. Baranchuk, Vladlena O. Prykhodko. The modern development of new promising fields in forensic examinations. Journal of Forensic Science and Medicine. 2021. Volume 7. Issue 4. Page: 137-144.

Інтернет-ресурси

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://dspace.nlu.edu.ua/>

Електронний репозитарій ДВНЗ Ужгородського національного університету - <http://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/>

Наукова бібліотека Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого - <http://library.nlu.edu.ua/>

Національний науковий центр «Інститут судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса» - <https://www.hniise.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Державного Бюро Розслідувань. - <https://dbr.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України <https://mvs.gov.ua/uk/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Національного антикорупційного бюро України
- <https://nabu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Реєстр атестованих судових експертів - <https://rase.minjust.gov.ua>

Реєстр методик проведення судових експертиз -
<https://rmpse.minjust.gov.ua>

Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
МВС України – <https://ndekc.kh.ua>

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри
криміналістики. URL:

[http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category
&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151](http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=79:kafedra-kriminalistiki&Itemid=151)